

Rampen kosten ons jaarlijks miljarden euro's, maar dat hoeft niet zo te zijn

Datum 13.10.2026
Subjekt Het Nederlandse Rode Kruis
Region Netherlands
Kategorie Social services, Security, Environment

Een dorp dat níet overstroomt. Een gezin dat níet hoeft te vluchten. Een school die overeind blijft tijdens een storm. Zulke verhalen halen zelden het nieuws, maar ze zijn het stille bewijs dat rampenrisicovermindering werkt. Daarom zet het Rode Kruis zich in om gemeenschappen sterker te maken vóórdát een ramp toeslaat. Want investeren in voorbereiding redt levens én bespaart de hoge kosten van herstel achteraf.

Deze week staan we stil bij de World Disaster Risk Reduction Day, oftewel de Dag van de Rampenrisicovermindering. Een dag die herinnert aan hoe belangrijk het is rampen te voorkomen, in plaats van steeds opnieuw schade te herstellen.

Wat is rampenrisicovermindering?

Het betekent dat we mensen en gemeenschappen beter beschermen voordat noodweer toeslaat. Dat kan bijvoorbeeld door stevige huizen te bouwen, dijken goed te onderhouden, waarschuwingssystemen te installeren of veilige plekken te maken waar mensen naartoe kunnen bij gevaar.

Zo voorkomen we dat mensen hun huis, hun inkomen of zelfs hun leven verliezen. En het werkt: deze vorm van hulp redt niet alleen duizenden levens, maar is ook goedkoper. Het geld dat we investeren in voorbereiding en bescherming, voorkomt hoge kosten na een ramp. Denk bijvoorbeeld aan de kosten voor noodhulp, herstel van huizen en infrastructuur, medische zorg en voedselvoorziening. Rampen kosten de wereld jaarlijks \$ 2,3 biljoen(!), een dure rekening dus.

Een groeiende uitdaging

En die kosten lopen alsmaar op, waarschuwen ook internationale verzekeringsmaatschappijen. Klimaatverandering zorgt wereldwijd voor meer én zwaardere rampen. Droogte, overstromingen en stormen treffen steeds vaker dezelfde gemeenschappen. In verschillende landen in Afrika zien boeren hun oogsten mislukken door langdurige droogte. In Azië staan laaggelegen wijken regelmatig onder water. En in Latijns-Amerika vergroten ontbossing en snelle verstedelijking de kans op aardverschuivingen. De El Niño van dit jaar zal in veel gevallen dezelfde landen hard treffen.

Vaak is het niet één oorzaak, maar een combinatie van factoren die mensen over de rand duwen van wat ze nog kunnen opvangen. Van armoede en aangetaste natuur, tot natuurrampen, conflicten en epidemieën. Het gevolg: nog meer armoede, minder voedsel, en gezinnen die telkens opnieuw moeten beginnen.

Door preventieve maatregelen van het Rode Kruis in Mozambique konden honderden families zich op tijd in veiligheid brengen voordat cycloon Chalane aan land kwam.

Helpen vóór de ramp

Gelukkig kunnen gemeenschappen nú al veel doen om zich te beschermen, vaak met relatief eenvoudige en betaalbare middelen. Huizen kunnen steviger worden gebouwd, afwateringskanalen vrijgehouden, rampenplannen gemaakt en scholen getraind in evacuatie. Boeren kunnen droogtebestendige zaden gebruiken en water beter vasthouden om periodes van droogte te overbruggen. Zulke maatregelen helpen mensen beter voorbereid te zijn op extreem weer, en maken het verschil tussen schade en veiligheid.

Twee belangrijke ontwikkelingen

Binnen de humanitaire hulp zien we twee ontwikkelingen die bijzonder veelbelovend zijn. Ten eerste: betere waarschuwingssystemen. Dankzij meer en betere data kunnen we extreem weer zoals zware regen, droogte of orkanen nauwkeuriger voorspellen en daardoor hulp verlenen vóórdat de ramp toeslaat. Daarbij helpen we mensen steeds vaker met contant geld in plaats van goederen, zodat mensen zelf kunnen beslissen wat ze op dat moment het hardst nodig hebben.

In de regio Kampot planten vrijwilligers van het Cambodjaanse Rode Kruis samen met de lokale gemeenschap mangrovebomen om de kust te beschermen tegen stormen en overstromingen.

Ten tweede: het groeiende besef dat de natuur zelf een bondgenoot is in rampenpreventie. Mangrovebossen dempen de kracht van stormvloed, bomen op hellingen voorkomen aardverschuivingen, en gezonde bodems en wetlands slaan water op en verminderen overstromingen. Door de natuur te beschermen, beschermen we ook mensen. Van Zambia tot de Filipijnen werken we daarom steeds vaker samen met natuurorganisaties zoals het Wereldnatuurfonds aan projecten die mensen en natuur versterken.

Een onzichtbaar succesverhaal

Rampenrisicobeperking redt dus levens, voorkomt leed en bespaart geld. Toch is het succes van deze hulp vaak onzichtbaar. Rampen die niet plaatsvinden, krijgen geen krantenkoppen: het dorp dat niet overstroomt, de school die overeind blijft, het gezin dat niet hoeft te vluchten. Maar achter elk 'niet-gebeurd' drama schuilt doordacht werk van gemeenschappen, hulporganisaties en overheden.

Daarom is structurele financiering voor deze vorm van hulp onmisbaar. Gemeenschappen moeten de kans krijgen huizen te verstevigen, infrastructuur te verbeteren en waarschuwingssystemen op te zetten vóórdat het misgaat. Zonder stabiele middelen blijven we telkens opnieuw noodhulp verlenen. Ontwikkeling die geen rekening houdt met rampenrisico's is niet duurzaam, maar uitstel van de volgende ramp.

Door Rode Kruis-vrijwilligers te koppelen aan wetenschappelijke weerinformatie, kunnen tienduizenden mensen op tijd in veiligheid worden gebracht bij dreigend noodweer in Mozambique.

Investeren in weerbaarheid redt levens

Goede noodhulp redt levens, maar echte veiligheid begint met helpen vóór een ramp. Het Rode Kruis helpt gemeenschappen wereldwijd sterker te worden, zodat ze rampen beter kunnen weerstaan. Door te investeren in preventie beperken we de schade en voorkomen we dat rampen zich herhalen. Zo bouwen we niet alleen op wat verwoest is, maar zorgen we dat mensen veilig blijven. Elke dag weer.

<https://www.rodekruis.nl/nieuwsbericht/rampen-kosten-ons-jaarlijks-miljarden-euros-maar-dat-hoeft-niet>